

SYYSPIILVEN ALLA

Raisionjokilaakson
luonnonsuojeluyhdistys ry
Jäsenlehti 2/2008

Raisiossa 18.9.08

Rasionjokilaakson luonnonsuojeluyhdistys ry

Sähköpostiosoite
raisionjoki@lsy.inet.fi

Kotisivu

<http://personal.inet.fi/yhdistys/raisionjoki>

Hallitus 2008

Puheenjohtaja

Jan Hietanen
Huhkontie 4, 21280 Raisio
439 8779, 040 716 5129
jan.hietanen@dnainternet.net

Muut jäsenet

Varapuheenjohtaja

Tuula Terä
Rypsikuja 4, 21200 Raisio
438 7234, 0500 808 329
tuula.tera@pp.sak.fi

Taloudenhoitaja, luontopolut

Kari Loikas
Polusmäentie 31, 21260 Raisio
438 3061, 040 532 0026
kari.loikas@utu.fi

Sihteeri, www-sivut, tiedotus

Eeva Ennola
Pasantie 14, 21280 Raisio
438 3560, 050 443 0353
eeva@tintti.net

Marja Hietala
Kerttulantie 40, 21200 Raisio
050 520 1822
mhietala@suomi24.fi

Kauko Häkkilä
Syrjätie 14, 21220 Raisio
438 6526
kauko.hakkila@luukku.com

Salme Kangassalo
Kirkkoväärtinkuja 7 as 34
21200 Raisio
045 1329028
salme.kangassalo@raisio.fi

Aila Korhonen
Hallantie 42, 21200 Raisio
438 1075, 044 381 0754
aila.korhonen@luukku.com

Kari Laine
Alatie 1, 21200 Raisio
438 7530, 040 587 7647
kari.laine@noviter.com

Helena Lehtonen
Uudentorpankatu 2 C 8, 21260 Raisio
438 6647, 040 551 5877
helena.lehtonen@dnainternet.net

Hanna Loikas
Polusmäentie 31, 21260 Raisio
438 3061

Tuula Lundén
438 2313

Pekka Tuomola
Lautamiehenkatu 10 AS 37, 21200
Raisio
433 1819, 044 263 7317
tuomola.pekka@dnainternet.net

Varajäsenet

Eino Koivikko
Sorolaisenkatu 10, 21200 Raisio
438 1857, 431 0620, 0400 953 300

Juho Lundén
050 591 3239

Unho Rokka
Kunnaankatu 17 as 34, 21200 Raisio
438 9466, 0400 573 847

Onko Lumikko uhanalainen Raisiossa??

Jan Hietanen

Luontokoulu Lumikon opettaja Helena Lehtonen jää eläkkeelle syyskuun lopussa. Helena on opettanut luontokoulussa ja kehittänyt sen toimintaa alusta lähtien vuodesta 1993.

Aluksi luontokoulu toimi yhtenä päivänä viikossa ja vuodesta 1997 kokopäivätoimisesti. Luontokoulu oli yksi Suomen ensimmäisistä joten sen toiminnalle ei ole ollut valmiita malleja eikä opetussuunnitelmia.

Viidentoista vuoden aikana on kehittynyt Raisioon luontokoulu joka on saanut arvostusta ja ihailua ympäri Suomen ympäristöministeriötä myöten. Helena on opettanut näinä vuosina kymmeniä tuhansia lapsia ja nuoria.

Kaiken tämän on mahdollistanut Raision päättäjien ja virkamiesten myötämien suhtautuminen ympäristöasioihin. Ympäristökasvatuksen merkitystä on mahdoton mitata rahassa, se näkyy ihmisten asenteissa.

Onko päättäjien suhtautuminen luontokouluun nyt muuttumassa? Luontokouluun haetaan nyt vuodeksi opettajaa. Miksei virka ole vakituinen? Uusi opettaja aloittaa vasta senjälkeen kun Helena on jo eläkkeellä. Tämä tarkoittaa sitä että luontokoulun toiminta keskeytyy joksikin aikaa? Miksei uutta opettajaa valittu muutama kuukausi aikaisemmin?

Luontokoulun jatkosta tehdään päätöksiä ensi talven aikana. Tarkoittaako tämä supistuksia toimintaan? Miksei päätöksiä tehty viime talvena? Miksi lsyn luontokoulun tulevaisuutta koskevaa kirjelmää ei käsitelty koulutuslautakunnassa? Miksi siihen ei vastattu?

Tässä muutamia kysymyksiä mitkä luontoväkeä askarruttavat. Toivottavasti huolemme luontokoulun tulevaisuudesta on turha?

Toivotamme Helenalle mukavia eläkepäiviä!

Tervetuloa uusi opettaja tähän Raision koulutoimen tärkeimpään, vaativimpaan ja samalla antoisimpaan tehtävään!

Tämän syksyn kunnallisvaaleissa valitaan ihmiset tekemään päätöksiä myös luontokoulun toiminnan jatkosta. Selvitä oman ehdokkaasi suhtautuminen ympäristöasioihin.

Käydään yhdessä äänestämässä ympäristöstävällinen valtuusto!

Syysterveisin

Jan

15 vuotta luontokoulua Raisiossa

Alkuajoista nykypäivään

Friisilän tila oli siirtynyt jo v. 1969 Raision kaupungin omistukseen, mutta talon viimeisellä asukkaalla Ellen Sippolalla oli asumisoikeus siihen elämänsä loppuun asti. Aika jätti Ellenin 1980 luvun lopulla. Tila alkoi rapistua ja Raision kaupungin taholta tehtiin kysely, mitä tilalla voisi tehdä. Silloin Raisionjokilaakson luonnonsuojeluyhdistyksessä toimivan Pekka Sundholmin päässä syntyi ajatus luontokoulun perustamisesta Friisilän tilalle.

Luonnonsuojeluyhdistyksestä otettiin sitten yhteyttä minuun. Innostuin asiasta kovin ja keskustelin siitä myös silloisessa työpaikassani Friisilän koulussa. Teimme yhdessä aloitteen luontokoulun perustamisesta Friisilän tilalle.

Luontokoulutoiminta oli Suomessa tuolloin ihan uutta. Vähän aiemmin oli perustettu ensimmäinen Siuntioon, sitten Espoo, Vantaa ja Kokkola seurasivat perässä. Kun vuonna 1993 Raision kaupungin päättäjät tekivät rohkean ja edistyksellisen päätöksen perustaa myös Raisioon luontokoulu, oli se viides koko Suomessa.

Alkuvuodet toimimme kuvataidekoulun kanssa samoissa tiloissa. Pitkän ajan olimme myös remontin jaloissa, mutta lopulta saimme kumpikin oman tilan, kun kuvataidekoulu siirtyi viereiseen Kylä-Klemelän taloon ja luontokoulu sai kauniiksi ja kodikkaaksi remontoitua Friisilän talon päärakennuksen koko alakerran omaan käyttöönsä. Navetta oli remontoitu jo aiemmin käsityöläisiä varten. Luonnonsuojeluyhdistyksen ja Raision Rinkan talkoovoimin myös ulkorakennus kunnostettiin luontoretkinäyttelytilaksi. Friisilän koulun oppilaat antoivat luontokoululle nimeksi Luontokoulu Lumikko ja näyttelystä tuli Pajupilli. Näin syntyi Raisioon aivan ainutlaatuinen käden taitojen ja luontokeskuksen yhdistelmä. En tiedä sellaista olevan missään muualla.

Luontokoulu toimi ensimmäiset vuodet vain yhtenä päivänä viikossa ja palveli vain alakoulujen oppilaita. Muut päivät hoidin luokanopettajan tehtäviäni Friisilän koulussa. Vuoden 1998 alusta toiminta muuttui kokopäiväiseksi ja luontokouluun pääsivät myös päiväkotien eskarit sekä yläkoulun oppilaat. Kaikki raisiolaisilta yli jäävät päivät myytiin ulkopuolisille. Luontokouluopettajan työn kuva muuttui melkoisesti, kun se alkoi muistuttaa yrityksen hoitamista. Luontokoulua piti ruveta myös markkinoimaan.

Kymmenisen vuotta sitten Raisio liittyi mukaan Varsinais-Suomen Adenda 21 toimintaan. Olen koko tuon ajan edustanut Raisiota moninaisissa ympäristökasvatustyöryhmissä ja seminaareissa. Luontokouluopettajanhan oletetaan olevan mukana kaikessa ympäristökasvatukseen ja kestävään kehitykseen liittyvässä toiminnassa.

Luontokoulu on myös Vihreä lippu- edistäjä. Edistäjä on velvoitettu mm. järjestämään Vihreä lippu-koulutuksia opettajille ja varhaiskasvattajille. Vihreä lippu on kansainvälinen tunnus kouluille ja päiväkodeille, jotka ottavat kaikissa toimissaan huomioon kestävän kehityksen.

Luontokoulun toiminta onkin laajentunut melkoisesti alkuajoista. Alakoulujen luontokoulupäivien lisäksi mukaan kuvioihin ovat tulleet ohjelmat eskareille ja yläkoululle sekä koulujen väliset luontokisat vuosittain. Varhaiskasvattajille ja opettajille on järjestetty erilaisia koulutuksia. Elämysretket aikuisille, lasten synttärekkarit ja muiden pihan toimijoiden kanssa järjestettävät pihatapahnutumat ovat myös kuuluneet luontokouluopettajan toimenkuvaan.

Mihin luontokoulua tarvitaan?

Lapset elävät tänä päivänä aivan erilaista elämää aivan erilaisessa ympäristössä kuin esim. oma sukupolveni. Lapset liikkuvat vanhempiensa kyyditsemänä ostoskeskuksiin, pikaruokaloihin ja harrastuksiin. Kotona pelataan videopeljä, surffaillaan netissä ja tuijotetaan televisiota. Liikkuminen ja leikkiminen tapahtuu päällystetyillä, tasaisilla pihoilla ja teillä.

Olemme vieraantuneet metsästä ja yleensäkin luonnosta. Kuitenkin me olemme edelleen riippuvaisia ympärillämme olevasta luonnosta. On tärkeää oppia ymmärtämään, miten luonto toimii ja miten ihmisen pitää toimia sen osana, jotta elämämme jatkuisi maapallolla.

Luonnonkirja aukeaa vain luonnossa liikkumalla. Luontokoulussa herkistytään kaikkiin aisteihin luonnolle. K aupunkilapsille luontokoulu antaa mahdollisuuden tutustua luonnon lainalaisuuksiin ja eliölajeihin omakohtaisin elämyksin ja pieniä tutkimuksia tekemällä. Vain sellainen ihminen, jolla on rakkautsuhde luontoon, voi tehdä viisaita ympäristöä koskevia päätöksiä.

Luontokoulussa kuljetaan, kiipeillään ja kirmataan epätasaisessa maastossa. Se on lapsen motoriikan kehittymisen kannalta erittäin tärkeää. Tietokoneiden ja pelikonsolien ääressä istuminen on aiheuttanut sen, että lapsilla on tänä päivänä luvattoman huono fyysinen kunto. Liikun-

tatunteja on kouluviikon aikana ihan liian vähän. Asia on jo huomattu esim. armeijassa.

Masennus ja syrjäytyminen ovat nykyajan kiireisen ja suorituspainotteisen elämän lieveilmiöitä aikuisilla, mutta huolestuttavan enenevässä määrin yleisiä myös lapsilla. On tutkittu tosiasia, että metsällä ja puilla on terapeutinen ja parantava vaikutus. Nykyajan levotonkin lapsi löytää mielenrauhaa metsästä.

Luontokouluopettajan työ on ollut haastavaa ja palkitsevaa

Luontokouluopettajan työ on toisaalta ollut hyvin raastavaa ja kuluttavaa, sillä luontokoulu on koko toimintansa ajan ollut lopetusuhan alla. Kestävä kehitys ei kuulu kaikkien virkamiesten ja päättäjien arvomaailmaan, vaikkakin se nykyisissä opetussuunnitelmissa on yksi arvoperusta. Koulu on yritetty monin kepulikonstein näivettää. Yksi esimerkki siitä oli, kun takavuosina mm. nostettiin luontokoulupäivän hinta ulkopaikkakuntalaisille pöyristyttävän korkeaksi. Eihän kouluilla ole semmoisia varoja, että kuljetuskustannusten lisäksi pystyisivät vielä maksamaan luontokoulupalvelusta kohtuuttomia hintoja. Luontokoulun hyötyä on mahdotonta rahallisesti todistaa, koska se ilmenee vasta tulevaisuudessa. Ovathan tämän päivän koululaiset paitsi tulevaisuuden päättäjiä toivottavasti myös ympäristöstään huolta pitäviä maapalloa kestävästi käyttäviä kuluttajia ja kierrättäjiä. Onneksi kuitenkin puolestapuhujat ovat ainakin tähän asti olleet enemmistönä. Kunnallisvaalit lähestyvät, joten ottakaapa ehdokkaaltanne selvää, mitä mieltä hän on luontokoulun tarpeellisuudesta ja antakaa äänenne sitten vasta!

Toisaalta taas luontokouluopettajan työ on ollut varsin palkitsevaa. On ollut mahtavaa ja etuoikeutettua olla tekemässä uraa uurtavaa, luovaa työtä, jonka itse kokee valtavan tärkeäksi. Luontokoulutoiminta on Suomessa vasta lapsen kengissä. Luontokouluja on meillä tällä hetkellä n. 25, kun niitä esim. Tanskassa on yli 100! Ulkopaikkakuntalaiset ovat ihmetelleet, miten hienosti meillä Raisiossa asiat on järjestetty, kun meillä on luontokoulu. Luontokoulusta ja Friisilän verstaista onkin tullut Raisiolle tärkeä imagotekijä.

Tyytyväiset ja innostuneet oppilaat ja opettajat ovat auttaneet jaksamaan epävarmoissakin oloissa. Paras kiitos on se, kun oppilas päivän päätteeksi tulee sanomaan: "Kiitos tästä päivästä. Oli tosi kivaa!"

Minulla on ollut myös valtavan hienoja yhteistyökumppaneita. Isona tukipilarina ovat olleet Raisionjokilaakson luonnonsuojeluyhdistys ja Raision Rinkka, joilta olen myös saanut apua esim. luontokisojen järjestelyissä. Raisionjokilaakson luonnonsuojeluyhdistykselle luontokoulun säilyminen Raisiossa on kunnia-asia.

Kiitän sydämeni pohjasta Raisionjokilaakson luonnonsuojeluyhdistyksen väkeä kannustavasta tuesta ja loistavasta yhteistyöstä!

Helena Lehtonen, eläkkeelle siirtävä luontokouluopettaja

Polttokelpoisen jätteen keräykseen siirrytään vuoden 2009 alusta

Sekajäte siirtyy historiaan

Ensivuoden alusta Raisiossa siirrytään polttokelpoisen jätteen ja kaatopaikka-jätteen lajitteluun. Sekajätettä ei enää kerätä, vaan kotien päivittäinen jäte aletaan kuljettaa energiahyötykäyttöön Orikedon polttolaitokselle. Muutos edellyttää entistä tarkempaa lajittelua, kun palamattomat ja polttoa haittaavat jätteet lajitellaan erikseen kaatopaikkajätteeksi. Ongelmajätteiden, sähkö- ja elektroniikkaromujen ja eri hyötyjätteiden oikeaa lajittelu on tietysti edelleen tärkeää.

Nykyiset sekajäteastiat sopivat mainiosti jatkossa polttokelpoiselle jätteelle. Lajittelumuutoksesta voi kertoa uudella jäteastiatarralla. Rivi- ja kerrostaloihin on kunnan jätehuoltomääräysten mukaisesti hankittava lisäksi keräysastia kaatopaikkajätteelle. Omakotiasukkaiden ja alle neljän huoneiston pienkiinteistöjen ei tarvitse hankkia erillistä astiaa kaatopaikkajätteelle. Pienkiinteistöjen asukkaat voivat viedä kertyneen kaatopaikkajätteen jäteasemille muun asiainn yhteydessä. Naapurit voivat myös hankkia käyttöönsä yhteisen kaatopaikkajäteastian, jolloin keräyskustannukset pysyvät kurissa.

- Lisätietoja jäteasioista ja jätteen kuljetuksista saat TSJ:n asiakaspalvelusta: puh. 020 728 2120 ja sähköpostitse asiakaspalvelu@tsj.fi
- Jätteiden vastaanotosta ja lajittelusta voit kysyä jäteneuvonnasta: puh. 0200 47470 ja sähköpostitse jäteneuvonta@tsj.fi
- Tietoa ja lomakkeita löydät myös verkkopalvelusta: www.tsj.fi

Uuden lajittelun lyhyt oppimäärä

TURUN SEUDUN
JÄTEHUOLTO

LAAJA OPPIMÄÄRÄ OSOITTEESSA www.tsj.fi ☎ 0200 47470

Polttokelpoisen jätteen ja kaatopaikkajätteen lajittelu laajenee 1.1.2009 koko TSJ:n toimialueelle.

POLTTOKELPOINEN JÄTE

Kodin päivittäiset jätteet:

- muovipussit ja -pakkaukset, esim. kahvipussit, margariinirasiat ja pesuainepullot
- styroksipakkaukset
- likaiset kartonki-, pahvi- ja paperipakkaukset
- vaipat ja muut hygieniatuotteet
- siivousjätteet, kuten pölyimurin pussit
- rikkiäiset vaatteet ja kengät
- lemmikkien puupohjaiset kuivikkeet
- CD-levyt, videot ja kasetit
- ruokajäte ja kasvien osat, ellei ole kompostoria tai biojäteastiaa

KAATOPAIKKAJÄTE

Vain palamattomat tai polttoa haittaavat jätteet:

- kaikki kuumuutta kestävä lasi- ja posliiniastiat, keramiikka
- rikkoutuneet peilit, ikkuna- ja hyllylasi
- hehkulamput (ei loiste- tai energiansäästölamppuja)
- kukkamulta ja kissanhiekka
- PVC-muovit, kuten sadeasut, kerniliinat, mapit, muovitaskut, puhallettavat lelut ja patjat, johdot, putket, tablettien läpipainopakkaukset. Kovaa PVC-muovia taitettaessa taitekohta muuttuu vaaleaksi

- Ruokajäte ei kuulu kaatopaikalle!

Osa polttokelpoisesta jätteestä Kotkan Hyötyvoimalaan

Nykyisen Orikedon jätteenpolttolaitoksen kapasiteetti ei riitä kaiken seudulla syntyvän polttokelpoisen jätteen käsittelyyn. Ensi vuonna 5000 tonnia polttokelpoista jätettä toimitetaan Turun seudulta Kotka Energian Hyötyvoimalaan. Jättemäärä on n. 5 % seudulla syntyvän polttokelpoisen jätteen määrästä.

Kotkan Hyötyvoimalan polttoaineena käytetään yksinomaan syntypaikkalajiteltua polttokelpoista jätettä. Jäte ajetaan Kotkaan kaksi - kolme kertaa viikossa. Jätteen kuormaus tapahtuu Topinojan jätekeskuksessa. Viikkotasolla Kotkaan toimitettava jättemäärä on noin 100 tonnia. Kaakkois-suomen Hankintarenkaan ja Turun Seudun Jätehuolto Oy:n välinen sopimus on määräaikainen vuoden 2009 loppuun saakka, mutta sopimuksen jatkamisesta neuvotellaan, jos laitoksella on vapaata kapasiteettia.

Turun Orikedon jätteenpolttolaitoksella polttokelpoista jätettä hyödynnetään energiaksi noin 50 000 tonnia vuodessa. Jätteen toimittaminen Kotkaan nostaa energiahyötykäyttöön ohjattavan jättemäärän 55 000 tonniin. Polttokelpoista jätettä syntyy Turun seudulla kuitenkin vuosittain lähes 100 000 tonnia, joten toistaiseksi energiakäyttöön sopivaa jätettä joudutaan sijoittamaan kaatopaikalle lähes 45 000 tonnia. Mahdollisia hyötykäyttöpalvelun tarjoajia kartoitetaan edelleen, koska Turkuun suunnitellun hyötyvoimalan rakentaminen on viivästynyt lupaongelmien vuoksi.

TSJ pyrkii pienentämään jätteen kokonaismäärää opastamalla asukkaita kestäviin ja jätteiden syntymistä ehkäiseviin kulutustottumuksiin. Kaatopaikalle päätyvän jätteen määrää voidaan vähentää kehittämällä kierrätysmahdollisuuksia ja neuvomalla asukkaita oikeassa lajittelussa.

Vuoden 2008 tapahtumia

Lasten lintupäivä

Friisilän pihatapahtuma

Tiirailuilta Raisionlahdella

Kevätretki Kultarantaan

Yölaulajaretki

Luonnonkukkien päivä

Lisää kuvia kotisivuilla!

Rehtsuo - lähiluontoa parhaimmillaan

Kari Ennola

Rehtsuo sijaitsee Ruskon, Vahdon ja Nousiaisten rajamailla, alle 15 kilometrin ajomatkan päässä Raisiosta. Autolla aikaa suolle menee tuskin varttia ja polkupyörälläkin suon saavuttanee melko helposti alle tunnissa. Kuitenkin suo on täysimittainen lounaissuomalainen keidassuo toisin kuin muut yhtä lähellä olevat suot.

Suon Nousiaisten kunnan alueella olevat osat on suojeltu yksityismaiden suojelualueena välittömine reunametsineen, mutta Vahdon ja Ruskon kuntien alueelle jäävät osat ovat valtion mailla olevaa Natura-aluetta. Suokullan reitistö kulkee Rehtsuon läpi sen kapeimmasta kohdasta Pitkänkuononnokasta Karhuluotoon. Sitä ennen reitti kulkee pitkät pätkät suon laitametsiä seuraillen. Pitkänkuononnokassa onkin yksi reitin levähdyspaikoista.

Suon linnusto on tavanomainen lounaissuomalaiselle keidassuolle. Pesimälinnustoon kuuluvat mm. kapustarinta, keltävästäräkki, kuovi, kiuru, liro ja niittykirvinen. Suo on riittävän suuri, jotta kurkikin voi siinä pesiä. Syksyisin suo kerää pieniä kurkiparvia valmistautumaan muuttomatkalleen. Keväisin ja myös syksyisinkin teeret kokoontuvat suolle, Karhuluodon eteläpuolelle, turnajaisiinsa. Suota ympäröivät metsät tarjoavat pesäpaikkoja niin varpus-

haukalle, kehrääjälle kuin korpillekin. Valitettavasti vaateliaimmat suolintumme jäävät suolta pois, koska varsinaisia avovesiallikoita ei suon keskustasta ei löydy.

Rehtsuon kasvillisuuskin noudattelee tavanomaista keidassoiden kasvillisuutta. Suon reunat ovat mäntyvaltaista rämettä, joilla mm. suopursu ja suokukka viihtyvät. Suon keskiosissa olevilla neva-alueilla taas viihtyvät mm. tupasvilla, karpalo ja kihokit. Alueen perhoslajistoon kuuluu silmälläpidettäväksi luokiteltu rämevihersiipi.

Karhuluodon ja Pitkänkuononnan välinen kapeikko onkin mielestäni yksi suon kauneimpia kohtia. Sekä Karhuluodon, että Pitkänkuononnan metsät ovat pääosin säästyneet tuoreilta ja ne ovat monin paikoin varsin edustavia kuusikoita ja männiköitä. Vaikkeivät ne ikimetsän määritelmää varmaan täytäkään on niistä mahdollisuus löytää paljon sellaisia kauniita yksityiskohtia, jotka talousmetsistämme jäävät puuttumaan. Oman kauniin lisänsä maisemaan tuo se, että metsästä monin paikoin on mahdollisuus nähdä suoraan avosuolle.

Olen kuusivuotiaan tyttäreni Aamun kanssa käynyt suolla kahdesti telttaretkellä. Suo valikoitui ensimmäisellä kerralla retkikohteeksi juuri läheisen sijaintinsa johdosta. Alkuun näytti kuin sade olisi pilannut retkisuunnitelmamme, mutta iltautuisten aikaan sade taukosi ja näytti ilma vähän kirkastuvan. Tällöin oli tärkeää löytää sopiva kohde mahdollisimman läheltä.

Pystyimme telttamme aivan suon reunaan ja Aamu tutki telttapaikan lähi-luontoa. Iltasatukirjan jäi meiltä kotiin, mutta siihen Aamu totesi hetimiten, että hän voikin iltasatuna kuunnella metsän ääniä, joita meille tarjoilivat kurjet, kapustarinnat ja sepelkyyhkyt. Kurkipariskunta piti soidintaan aivan telttamme lähellä.

Pitkänkuononnonkan edessä suolla oli metsästäjien lava, joka Aamun mielestä oli selvästikin lintutorni. Kiipesimme sinne vaikka se kovin huteralta tuntuikin. Sieltä oli hyvä tarkkailla suota lintuperspektiivistä. "Lintutornilta" palasimme leiriimme, purimme sen ja palasimme kotiin monta luontoelämystä rikkaampina, juuri sopivasti ennen kuin sade alkoi taas uudestaan.

Toisen yöretkemme teimme syksyllä parhaaseen sieni aikaan. Jo edellisenä viikonloppuna oli Aamu kaivannut telttaretkelle juuri Rehtsuolle, jonka hän hyvin muisti edellisestä kerrasta. Teltan pystyimme tällä kertaa Pitkänkuononnonnokaan, koska siitä minun olisi helppo käydä ottamassa kuvia sään ollessa suotuinen.

Illalla sadekuuro ajoi meidät hetkeksi teltaan suojaan. Teltassa Aamu piirteli kuvia vihkoonsa tärkeimmistä luontohavainnoistaan. Sateen seljetyä auringon laskiessa näimme sateenkaaren ja tavattoman upean auringonlaskun. Lähdimme etsimään sateenkaaren päästä aarretta ja löysimme valtaisan herkkutatin, joka kelpasi Aamulle aarteeksi, mikä suurella hartaudella kannettiin kotiin saakka.

Retken luontohavainnoista merkittävimäksi muodostuivat sienet. Varsinkin herkkutatteja oli metsässä valtavasti. Suolla näimme kurkia ja västäräkit olivat muutolla. Aamulla muutama pieni kurkiparvi kaarteli yllämme palatessamme autolle.

Kirjosieppo: kevätseuranta

Artturi Leino, Raision lukio

Ympäristöekologian kurssi keväällä 2008

Kevätseurannan kohteeksi valitsin kirjosiepon. Valinta oli varsin helppo, sillä laji on yksi kevään kiintoisimmista. Pesintä piha-alueiden läheisyydessä sekä lajin runsaslukuisuus helpottavat tutkimusta. Myös yksinkertaisen kaunis väritys, aggressiivisuus muita lajeja kohtaan sekä koiraan mahdollinen moniavioisuus lisäävät kiinnostusta.

Ympäristö on monipuolinen ja alueella pesii monia lintulajeja sepelkyyhkystä sinitiaiseen. Pesäpönttöjen rivistö sijaitsee pihan viereisen sekametsän reunustalla. Vieressä on myös niittyaukea, jonka toisella reunalla sijaitsee vielä lisää metsää. Lähes kaikki mahdolliset pesäpöntöt ovat jo käytössä

Tarkkailussa keskityin sieppojen suosimiin pönttöihin sekä aluevaltauksiin ja reviirikiistoihin. Huomioni kiinnittyi myös koirassieppojen tapoihin, joilla ne houkuttelevat naaraita pönttöjensä läheisyyteen.

Luokittelu: Kirjosieppo *Ficedula hypoleuca*

Domeeni	Aitotumalliset	<i>Eucarya</i>
Kunta	Eläinkunta	<i>Animalia</i>
Pääjakso	Selkäjänteiset	<i>Chordata</i>
Alajakso	Selkärankaisten	<i>Vertebrata</i>
Luokka	Linnut	<i>Aves</i>
Lahko	Varpuslinnut	<i>Passeriformes</i>
Heimo	Siepot	<i>Muscicapidae</i>
Suku		<i>Ficedula</i>
Laji		<i>hypoleuca</i>

Tuntomerkit

Kirjosieppo on helpoimmin tunnistettavia pikkulintujamme. Koiras on väriltään yksinkertaisen tyylikäs: päältä musta ja alta valkea. Lisäksi valkoiset laikut otsassa ja siivissä ovat myös hyvä tuntomerkki. Naaras on koiraan tapaan alta vaalea, mutta selkäpuoli on huomaamattoman harmaa. Vain valkea siipilaiku erottaa sen muista harmahtavista pikkulinnuista, joita saattaa olla vaikea erottaa toisistaan. Kirjosieppo on noin 14 cm pitkä ja painaa n. 13 g.

Kirjosiepon laulu on pirteä ja helposti tunnistettava. Koiras istuu usein puunkokolla laulamassa vallattuaan reviirin itselleen, mutta laulu loppuu kesällä viimeistään poikasten kuoriuduttua. Varoitussäani on metallisen terävä, jatkuva "pit pit pit..."

Levinneisyys ja muutto

Kirjosieppo on hyvin runsaslukuinen pönttölintu lähes koko Suomessa, vain pohjoisimmassa Lapissa kanta on vähälukuinen. Suomessa pesii noin puoli miljoonaa paria, Euroopassa 5-6 miljoonaa.

Kirjosieppo talvehtii trooppisessa Afrikassa ja saapuu Suomeen vapun tienoilla. Muualla Euroopassa levinneisyys keskittyy Pohjois- ja Keski-Eurooppaan. Syysmuutto käynnistyy elokuussa ja on ohi syyskuun puolessavälissä.

Pesintä, ravinto ja erityispiirteet

Kirjosieppo pesii kolossa tai pöntössä. Se suosii erityisesti pönttöjä, joiden lentoaukko on 32 mm. muninta alkaa toukokuun lopulla ja munia on tavallisesti kuudesta seitsemään. Naaras hautoo munia noin 14 vuorokautta. Poikasten kuoriuduttua molemmat puoliset ruokkivat niitä todella ahkeraan tahtiin.

Ravinnoksi kirjosiepolle kelpaavat erityisesti hyönteiset, joita poikue syö pesäpoikasaikana noin 15000. Esimerkiksi puutarhan tuhohyönteiset kuuluvat kirjosiepon ruokalistalle. Poikaset lentävät pesästä 16 vuorokauden kuluttua

kuoriutumisesta.

Kirjosiepolle erityinen piirre on koiraan moniavioisuus. Sillä voi olla poikasia useamman naaraan kanssa, mutta aktiivisesti se osallistuu vain ensimmäisen naaraan pesintään muiden jäädessä vähemmälle huomiolle. Toinen pesintään liittyvä erityispiirre on kirjosiepon röyhkeys ja aggressiivisuus erityisesti pesinnän alkuvaiheessa.

Pesäpöntöistä käydään kovaa taistelua, eikä kirjosieppo kaihda kovia keinoja. Tarvittaessa se saattaa häätää jo pesivän tiaisen ulos pesästään. Jos ei muu auta, niin kirjosieppo rakentaa oman pesänsä alkuperäisen asukkaan pesän, munien ja jopa pienten poikasten päälle. Tämän jälkeen sieppo aloittaa pesintänsä vailla omantunnon tuskia.

Pienestä koostaa huolimatta se on siis todella häikäilemätön muita pikkulintuja kohtaan. Joskus myös koirasten välinen reviiirikiista saattaa yltyä pieneksi yhteenotoksi.

Seurantapäiväkirja

Su 4.5.2008: Kevään ensimmäinen kuulohavainto odotetusti vapun jälkeen. Sieppokoiras laulaa kovin, mutta näköhavainto jää tekemättä.

Ma 5.5.: Koiras istuu pihakoivussa laulemassa. Vaihtaa välillä paikkaa seuraavien pönttöjen edustalle ja jatkaa naaraiden houkuttelua.

Ti 6. 5.: Ensimmäinen havainto naaraasta

Ti 13.5.: Lähes epätoivoon vaivuttuani sieppojen katoamisen vuoksi näyttäytyy koiras pöntöllä viikon tauon jälkeen.

To 15.5.: Laulusta päätellen alueella on useampi koiras. Näköhavainto vain yhdestä kerrallaan.

Pe 16.5.: Kirjosieppopari havaittu yhdessä pöntön suuaukolla. Koiraan laulu näyttää tuottaneen tuloista.

Ti 20.5.: Tiaiset pitävät lähes kaikkia pönttöjä hallussaan. Saa nähdä mikä on sieppojen reaktio tähän. Kaksi koirasta havaittu nahistelemassa reviireistään.

To 22.5.: Sieppoja pyörii joka puolella, mutta yksikään ei näytä vielä pesivän tosissaan.

Yhteenveto

Parisenkymmentä päivää tarkkailua ei tuottanut mullistavia havaintoja. Sieppoja oli paljon, mutta havainnot naaraista tutkimassa mahdollisia pesäpaikkoja jäivät vähäisiksi. Kurssin loppumisesta huolimatta jään mielenkiinnolla seuraamaan pesinnän kehitystä. Erityisesti poikasten lähtö pesästä olisi hauska nähdä. Eiköhän toiveeni toteudu kun odotellaan rauhassa vielä tovi.

Toimintasuunnitelmaehdotus vuodelle 2009

Yleistä

Raisionjokilaakson luonnonsuojeluyhdistys ry:n tehtävät ovat monipuolisia ja tekemistä riittää. Vuonna 2009 toimintamme jatkuu perinteisellä tavalla mutta pyrimme käynnistämään myös uusia haasteellisia projekteja mikäli löydämme niihin tarmokkaita toteuttajia. Elinympäristömme muutokset ja niihin vaikutavat ratkaisut tulevat antamaan sisältöä toimintaan.

Kokoukset

Sääntömääräiset kokoukset pidetään keväällä ja syksyllä. Näiden kokousten yhteydessä järjestetään yleisötilaisuus ajankohtaisesta tai muuten mielenkiintoisesta aiheesta. Hallitus kokoontuu noin parin kuukauden välein ja tarpeen vaatiessa useamminkin.

Tiedotus

Vuoden aikana julkaistaan kaksi jäsentiedotetta, keväällä ja syksyllä. Yhdistyksen järjestämistä tilaisuuksista ja retkistä tiedotetaan jäsentiedotteen lisäksi kotisivuilla, paikallislehdissä, kirjaston ilmoitustaululla, Raisio kanavalla tai Raisio Tiedottaa -lehdessä. Kannanotoista, aloitteista, muistutuksista ym. annetaan tarvittaessa lehdistötiedotteet ja/tai pidetään tiedotustilaisuuksia. Kotisivuja kehitetään tiedotuskanavana ja ne pidetään ajan tasalla.

Ympäristökysymyksiin vaikuttaminen

Aloittein ja kirjelmin vaikutetaan kuntien päättäviin elimiin luonnon- ja ympäristönsuojeluasioissa. Yhdistys antaa lausuntoja, tekee muistutuksia ja valituksia sekä lähettää kannanottoja viranomaisille ympäristön ja luonnon muuttamista tai vahingoittamista koskevista asioista ja hankkeista. Perinnemaiseman ja kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten säilyttämiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Raision kaupungin kaavoitus- ja rakennussuunnitelmia seurataan, annetaan lausuntoja ja vaikutetaan niiden sisältöön. Raisionlahden suojelussa ollaan mukana ja osallistutaan kokouksiin ja neuvotteluihin kaupungin kanssa sekä seurataan hoitosuunnitelman toteutumista. Koko lahden pohjukka on saatava rauhoitettua.

Erityisellä mielenkiinnolla seurataan luontokoulu Lumikko koskevaa keskustelua ja päätöksentekoa.

Tilaisuudet jäsenistölle ja muu toiminta

- 1 Kevät- ja syysretket järjestetään perinteisesti. Hallitus päättää kohteet esitetyistä ehdotuksista pyrkien pitämään kohteet mielenkiintoisina ja ajan-kohtaisina.
- 2 Lintujen tiirailuiltoja ja yölaulajaretki järjestetään Raisionlahden alueella.
- 3 Pöllöretki järjestetään helmi- maaliskuussa.
- 4 Linnunpönttöjen rakennustalkoot pidetään.
- 5 Osallistutaan BirdLife Finlandin organisoimaan Lasten lintupäivään.

6 Jokavuotinen kasvien vaihtopöytä ja pihatapahtuma järjestetään Friisilässä mahdollisesti muiden yhdistysten kanssa yhteistyönä.

7 Paikallisiin ja valtakunnallisiin toimintaan liittyviin tapahtumiin osallistutaan mahdollisuuksien mukaan.

8 Nuorten luontokerhotoimintaa ja perhekerhoa jatketaan, mikäli saadaan kerhoille vetäjät.

9 Tuulilankedon kunnostusta jatketaan ja järjestetään talkoita tarpeen mukaan.

10 Jaetaan kannustusstipendejä koululaisille.

11 Luontokoulun toimintaa tuetaan ja sen kasvatuksellista merkitystä korostetaan.

12 Friisilän luontokeskusta yritetään saada yleisöä paremmin vetäväksi.

13 Luontoretkinäyttely Pajupillin sisältöä uudistetaan edelleen ja se pidetään auki yleisölle tarvittaessa.

14 Järjestetään yhteisiä tilaisuuksia Friisilän verstaiden ja luontokeskuksessa toimivien muiden yhteisöjen kanssa.

15 Kerttulan luontopolkua ja Uikkupolkua ylläpidetään ja kehitetään Raision kaupungin kanssa solmittujen sopimusten mukaisesti.

16 Raision metsänhoitosuunnitelman toteutumista seurataan ja edistetään järkevää metsänhoitoa Raision alueella.

17 Lintujen ruokintaa hoidetaan Friisilässä.

18 Kiinnitetään huomiota liikenteen aiheuttamiin haittoihin Raision alueella.

19 Edistetään Raisionlahden suojelua ja sen ympäristön tilan kohentamiseen tähtäviä toimia.

20 Raisionjoen ja Haunisten tekoaltaan suojeluun, sen veden laatuun ja rantojen virkistyskäytön lisäämiseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota.

21 Lepakkojen tarkkailuun järjestetään tilaisuuksia.

22 Osallistutaan kurssien kustannuksiin mikäli sopivia toimintaan liittyviä kursseja löytyy ja halukkaita osallistujia. Päätökset tehdään tapauskohtaisesti.

23 Järjestetään esitelmiä/koulutustilaisuuksia yhteistyössä muiden tahojen kanssa, esim. Raision työväenopisto, Tly, Turun lepakkokerho, Rinkka

24 Osallistutaan Raisiopäivien ohjelmaan joko markkinoilla tai Friisilässä

Näistä ja muista vuoden 2009 painopistealueista päättää yhdistyksen hallitus vuoden aikana.

Raisiossa 13.11.2008 Raisionjokilaakson luonnonsuojeluyhdistys ry:n syyskokous

Syysretki Vaskijärvelle

Lauantaina 11.10. suuntaamme erämaisiin maisemiin Vaskijärven Luonnonpuistoon. Samoilemme Varsinais-Suomelle ainutlaatuisissa melko koskematomina säilyneissä vanhoissa metsissä ja suo- ja järvenrantamaisemissa. Alue on susilaumojen reviiriä, joten on mahdollista nähdä jätöksiä ja kuulla susien ulvontaa. Myös maakotkat saattavat näyttäytyä. Kävelemme yhteensä noin 6 kilometrin matkan ja vauhti pidetään kohtuullisena. Mukaan omat eväät, nuotiopaikalla voi grillata makkaraa.

Mahdollisesti käymme myös Yläneen luontokapinetissa. Vierailua ei saatu varmistettua jäsenlehden painoon mennessä, mutta tieto päivitetään yhdistyksen kotisivuille mitä pikimmin.

Osallistumismaksu 10 e, yhdistyksen jäsenet 5 e, lapset ilmaiseksi. Jos luontokapinettivierailu toteutuu, osallistumismaksut ovat sisäänpääsymaksun vuoksi korkeammat: 15 e / 10 e / lapset ilm.

Lähtö klo 9.00 Raision kaupungintalon edustalta. Järjestämme bussikuljetuksen mikäli osallistujia tulee vähintään 20 (muussa tapauksessa kimppekyydillä). Paluu samaan paikkaan n. klo 17-18.

Ilmoittautumiset: Eeva Ennola, 050 443 0353 tai eeva@tintti.net

Lasten Susisafari Yläneelle

Viime vuoden tapaan järjestämme ala-asteikäisille lapsille susisafarin 27.-28.9.2008 Yläneellä sijaitsevan Vaskijärven Luonnonpuiston tuntumaan. Retkellä havainnoidaan syksyistä luontoa, opetellaan erätaitoja ja kuunnellaan susien yöllistä ulvontaa (toivottavasti), sekä siinä sivussa tehdä luonnossa kaikkea kivaa.

Retkellä yövyimme kangaslaavuissa. Laavujen edessä voimme pitää nuotiota illalla ja aamulla, mutta ei koko yötä. Evääksi otamme yhdistyksen puolesta illaksi makkaraa nuotiolla paistettavaksi ja aamuksi puuroa. Lisäksi retkeläiset voisivat ottaa eväsvoileipiä ja muuta naposteltavaa esimerkiksi hedelmiä tai pähkinöitä. Reppuun tulee lisäksi pakata makuupussi (ns. kolmen vuodenajan makuupussi tai kaksi kesämakuupussia) ja -alusta, sadevaatteet sekä täydelliset vaihtovaatteet suohon uppoamisen varalta - ja vaikka joku jännittävä tarina kerrottavaksi susia odotellessa. Tarvittaessa makuupussia tai alustaa voi tiedustella allekirjoittaneelta lainaksi.

Retkelle lähdetään Raision kaupungin talon edestä klo 15:00 ja palaamme samaan paikkaan sunnuntaina klo 14:00.

Retkelle mahtuu 8 ensin ilmoittautunutta. Oppaiksi lähtevät luontoalan opettaja Kari Ennola ja kasvatustieteen opiskelija Janne Svärd.

Tiedustelut ja ilmoittautumiset:

Kari Ennola (4383 560 iltaisin tai kari.ennola@tuorla.com)

Raisionjokilaakson luonnonsuojeluyhdistys ry:n

Syyskokous

sekä kierrätysaiheista ohjelmaa

torstaina 13.11. klo 18.00

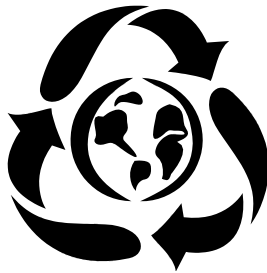
Kierrätyskeskus Turun Ekotorilla (Kirkkotie 10)

Kokouksen jälkeen kierrätysneuvoja Anu Syrjänen esittelee Ekotoria ja kertoo ajankohtaista asiaa kierrätyksestä ja ensi vuoden alusta uudistuvasta jätteiden lajittelusta.

Koko tilaisuuden kesto n. 2 tuntia. Kahvitarjoilu.

Lämpimästi tervetuloa!

Kimppakyytejä halukkaiden kesken järjestee
sihteeri-Eeva, eeva@tintti.net / 050 443 03530.

Ekotorin Kirkkotien toimipiste sijaitsee TYKS:n ja Kylpylähotelli Caribbean välissä. Rakennus on Helsingin moottoritien varrella, mutta sisäänkäynti sen toiselta puolelta Kirkkotieltä.

Suomen luonnonsuojeluliitto

Värillinen versio jäsenlehdessä löytyy Raisiojokilaakson luonnonsuojeluyhdistys ry:n kotisivuilta pdf-muodossa